Akaryakıt ÖTV Artışına Baro Davası

MAHKEME	KARAR TARİHİ	SONUÇ
Danıştay 7. Daire	16.12.2025	Ret

ESAS NO	KARAR NO	İLGİLİ HÜKÜMLER
2023/2549	2025/4344	Anayasa 73, 4760 s. ÖTV K. 12/2-a, 12/5, 7456 s. K. 12, İYUK 2/1-a

ÖZET

Bir baro, ÖTV (I) sayılı listedeki maktu tutarları yeniden belirleyen 7390 sayılı Cumhurbaşkanı Kararının iptalini istedi. Daire ehliyeti oyçokluğuyla kabul etti, Anayasa'ya aykırılık iddiasını ciddi bulmadı ve tutarların kanuni sınırlar içinde belirlendiği gerekçesiyle davayı reddetti.

Bu kararın özeti ve değerlendirmesi
savun.av.tr/akaryakit-otv-artisi-cumhurbaskani-karari-baro-danistay-2025-4344/ →

Karar metni

Adalet Bakanlığı Bedesten sisteminde yayımlandığı hâliyle, değiştirilmeden aktarılmıştır. Taraf adları kaynakta anonimdir.

T.C.

DANIŞTAY

YEDİNCİ DAİRE

Esas No : 2023/2549

Karar No : 2025/4344

DAVACI : ... Başkanlığı

VEKİLİ : Av. ...

DAVALI : ...

VEKİLLERİ : Hukuk Müşaviri - Av. ...

Av. ...

DAVANIN KONUSU : 16/07/2023 tarih ve 32250 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 15/07/2023 tarih ve 7390 sayılı "4760 Sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanunu'na Ekli (I) Sayılı Listede Yer Alan Mallara İlişkin Özel Tüketim Vergisi Tutarlarının Yeniden Belirlenmesi Hakkında Cumhurbaşkanı

Kararı" eki Karar'ın iptali, ayrıca, dayanağı olan anılan Kanun'un 12. maddesinin 2. fıkrasının (a) bendi ile 5. fıkrasının Anayasa'ya aykırılık sebebiyle Anayasa Mahkemesine iptal istemiyle gönderilmesi istemiyle dava açılmıştır.

DAVACININ İDDİALARI : Cumhurbaşkanı Kararı ve dayanağı 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanunu'nun 12. maddesinin 2. fıkrasının (a) bendi ile 7456 sayılı Kanun'un 12. maddesi ile değiştirilen 5. fıkrasının açık bir şekilde Anayasa'nın 7. maddesinde yer alan, " Yasama yetkisi Türk Milleti adına Türkiye Büyük Millet Meclisinindir. Bu yetki devredilemez." ve 73. maddesinin 3. fıkrasında yer alan, "Vergi, resim, harç ve benzeri mali yükümlülükler kanunla konulur, değiştirilir veya kaldırır." şeklindeki hükümlere aykırı olduğu, Cumhurbaşkanına 4760 sayılı Kanun ile verilen yetkinin "bağlı yetki" sınırlarını aşarak Yasama yetkisinin devri anlamına geldiği, uygulamaya konulan fahiş vergilerin depremlerde yaşanan ekonomik kayıpların telafisi için getirildiği belirtilmişse de, TBMM'de yapılan görüşmelerde ve Cumhurbaşkanınca bu şekilde elde edilecek gelirlerin deprem bölgesi için kullanılacağına ilişkin açıklama yapılmadığı, söz konusu kayıpların telafisi için devletin kendi içinde tasarruf tedbirleri aldığına ve israfa son verdiğine ilişkin herhangi bir saptamanın bulunmadığı, dolayısıyla vergi artışlarının zorunluluk olduğu ve kamu yararının bulunduğuna ilişkin iddianın dayanağının bulunmadığı, ihtilaf konusu Cumhurbaşkanı Kararının vergilendirmede belirlilik ve vergi yasalarının geriye yürümezliği ilkelerine aykırı olduğu, hukuki güvenlik ilkesini zedelediği iddia edilmektedir.

DAVALININ SAVUNMASI : Öncelikle davanın ehliyet yönünden reddi gerektiği; 14/05/2018 ilâ 01/03/2022 tarihleri arasında eşel-mobil sisteminin uygulandığı ve bu süreçte yaklaşık 85 milyar TL gelirden tüketiciler lehine vazgeçildiği, koronavirüs salgını ve 06/02/2013 tarihinde yaşanan deprem nedeniyle ortaya çıkan ekonomik kayıpların giderilmesi ve toplumsal dayanışmanın sağlanması için, sosyal hukuk devleti olma özelliğine uygun olarak 7456 sayılı Kanun'la vergisel düzenlemelerin yapıldığı, 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanunu'nun 12. maddesinde Cumhurbaşkanına tanınan yetkinin Anayasa'ya uygun olarak kullanıldığı, Anayasa Mahkemesi kararlarıyla da bunun teyit edildiği, düzenlemenin vergi koyma yahut kaldırmaya değil, kanunla tanınan yetkinin kullanılmasına ilişkin olduğu, yasal sınırlar içinde kalınarak maktu vergi tutarlarında yapılan düzenlemenin, demokratik, sosyal, hukuk devleti ilkeleri ile vergide adalet ve üstün kamu yararına uygun olduğu, akaryakıttaki fiyat artışının küresel sıkıntılardan kaynaklandığı, fiyatların serbest piyasada oluştuğu savunulmaktadır.

DANIŞTAY TETKİK HÂKİMİ ...'NİN DÜŞÜNCESİ : Davada iptali istenilen düzenlemeye konu maktu vergi oranlarındaki değişikliğin, Anayasa'nın 73. maddesi ve 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanunu'nun 12. maddesinin 2. fıkrasının (a) bendi ile Cumhurbaşkanına verilen yetki kullanılarak, anılan Kanun'da öngörülen sınırlar dahilinde yapıldığı ve vergilendirme ilkelerine aykırılık taşımadığı; bu durumda, Kanun'la düzenlenerek Cumhurbaşkanına verilen yetkinin sınırları dahilinde kullanıldığı açık olup, dava konusu düzenlemede hukuka aykırılık bulunmadığı gerekçesiyle davanın reddi gerektiği düşünülmektedir.

DANIŞTAY SAVCISI ...'İN DÜŞÜNCESİ : Dava; 16/07/2023 tarih ve 32250 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 15/07/2023 tarih ve 7390 sayılı Cumhurbaşkanı Kararın iptali istemiyle açılmıştır.

Dava ehliyeti yönünden yapılan inceleme;

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun "İdari dava türleri ve idari yargı yetkisinin sınırı" başlıklı 2. maddesinin (a) bendinde, iptal davaları, idari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlâl edilenler tarafından açılan davalar olarak tanımlanmıştır. İptal davaları için öngörülen “menfaat ihlali” koşulu Danıştay'ın muhtelif kararlarında tanımlanmıştır. Buna göre, idari yargıda iptal davası açılabilmesi için menfaatin kişisel, güncel ve meşru olması gerekmektedir.

Davalı idarenin savunmasında vurguladığı, menfaatin kişisel olmasından ne anlaşılması gerektiği hususunun açıklığa kavuşturulması gerekmektedir.

Menfaatin kişisel olması her hal ve şartta işlemin doğrudan dava açacak kişiye karşı yapılması zorunluluğu şeklinde anlaşılmamalıdır. Danıştay İçtihadı Birleştirme Kurulu'nun 08/03/1979 E:1971/1, K:1979/1 tarihli kararında; “İptal davaları ile idari işlemlerin hukuka uygun olup olmadıklarının saptanmasına, hukukun üstünlüğünün sağlanmasına, böylelikle idarenin hukuka bağlılığının belirlenmesine, sonuçta hukuk devleti ilkesinin gerçekleştirilebilmesine olanak sağlandığından, bu davalarda menfaat ilişkisinin dar yorumlanmaması gerekmektedir.” şeklinde karar verilerek iptal davalarında dava ehliyetinin değerlendirilmesi bakımından belirleyici bir yaklaşım getirmiştir. İptal davalarının amacı bir yandan davacının kendi aleyhine sonuç doğuran bir işlemi ortadan kaldırması iken, diğer amaç ise idarenin hukuka uygun davranmasının sağlanmasıdır. Bu nedenle iptal davalarında sübjektif ehliyet koşulu olan kişisel menfaat koşulunun geniş yorumlanması, hukuk devletinin bir gereğidir.

Öte yandan 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 377. maddesinin 1. fıkrasında; mükelleflerin ve kendilerine vergi cezası kesilenlerin, tarh edilen vergilere ve kesilen cezalara karşı vergi mahkemesinde dava açabilecekleri belirtilerek vergi davalarında subjektif ehliyet koşulunu oluşturan menfaat ilişkisine ilişkin bir kural getirilmiştir. İdari Yargılama Usulü Kanunu'nda vergi davalarının ayrı bir tanımı yapılmamıştır. Vergi davaları hem iptal davasının hem de tam yargı davasının unsurlarını birlikte barındıran şahsına münhasır bir dava türüdür. Dosyadaki ihtilaf, tarh edilen vergi ve kesilen cezaya karşı değil, özel tüketim vergisi oranlarını düzenleyen genel düzenleyici nitelikte olan Cumhurbaşkanı Kararına karşı açıldığından, bakılan davanın iptal davası niteliği ön plana çıkmakta olup, Vergi Usul Kanunu'ndan daha sonra yürürlüğe giren 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu hükümleri de dikkate alındığında, dava ehliyetinin 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 377. maddesinin 1. maddesi gerekçe gösterilerek sınırlandırılması isabetli olmayacaktır.
İhtilaf konusu Cumhurbaşkanı Kararıyla özel tüketim vergisi tutarlanın yeniden belirlenmesiyle yapılan harcamalarda gerçek/tüzel kişilerin ödeyecekleri vergi miktarı direkt olarak etkileneceğinden, menfaat ihlali koşulunun gerçekleştiği izahtan varestedir. Bu durumda davacının Cumhurbaşkanı Kararının iptalini istemekte menfaati bulunduğu görüldüğünden davacının dava ehliyetinin bulunmadığına yönelik davalı idare iddialarına itibar edilmeyerek işin esasına geçilmiştir.

Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi’ne ilişkin 6771 sayılı Kanun ile Anayasa’da yapılan değişikliklerin halk oylamasıyla kabulü ile birlikte Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi yürürlüğe

girmiştir. Söz konusu değişim ile birlikte öncesinde Bakanlar Kurulu'nda olan yürütme görev ve sorumluluğu ve buna bağlı düzenleme yapma yetkisi, yeni sistemde Devletin ve yürütmenin başı olan Cumhurbaşkanı'na geçmiştir. Bu çerçevede Bakanlar Kurulu'na ait Kanun Hükmünde Kararname, Tüzük, Yönetmelik ve Bakanlar Kurulu Kararları ile düzenleme yapma yetkisi kaldırılmıştır. Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi, Cumhurbaşkanı'na yürütme görevini ve sorumluluğunu yerine getirirken, düzenleme yapma yetkisi de vermektedir. Cumhurbaşkanı'nın vergisel düzenleme yapma yetkisi; Anayasa'da Cumhurbaşkanlığı kararnamesi, Cumhurbaşkanı yönetmeliği ve Anayasa'da yer almayan adsız düzenleyici işlem olan Cumhurbaşkanı kararlarından oluşmaktadır.

Davacı 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanunu'nun yukarıda belirtilen maddelerinin Anayasa'ya aykırı olduğu yolundaki iddialarının değerlendirilmesi bakımından konu ile ilgili Anayasa Mahkemesi kararlarının irdelenmesinde fayda mülahaza edilmiştir.

14/7/2023 tarihli ve 7456 sayılı, 06/2/2023 Tarihinde Meydana Gelen Depremlerin Yol Açtığı Ekonomik Kayıpların Telafisi İçin Ek Motorlu Taşıtlar Vergisi İhdası ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un bazı maddelerinin, Anayasa'ya aykırılığı ileri sürülerek iptali savıyla Anayasa Mahkemesinde görülen dava sonucunda anılan Mahkemenin verdiği 28/9/2023 tarihli ve E: 2023/131, K: 2023/160 sayılı kararda; "Anayasa Mahkemesinin önceki kararlarında da vurgulandığı üzere deprem gibi olağanüstü hadiseler nedeniyle oluşan kayıpların giderilmesi ve toplumsal dayanışmanın sağlanması maksadıyla ek vergi yükümlülüğü getirilmesi mümkün olup, dava konusu kuralda ek motorlu taşıtlar vergisinin getirilmesinde kamu yararına yönelik meşru bir amacın olmadığı söylenemez. 6 Şubat 2023 tarihinde yaşanan ve çok sayıda ili etkileyen depremlerin büyüklüğü ve yıkıcı boyutu da dikkate alındığında düzenlemeyle güdülen meşru amacın daha belirgin hale geldiği anlaşılmaktadır. Belirtmek gerekir ki dava konusu kural ile daha önce iptal edilen 4837 sayılı Kanun'un 1. maddesi, ihdas ediliş amaçları yönünden birbirinden ayrılmaktadır. 4837 sayılı Kanun'un 1. maddesiyle öngörülen ek motorlu taşıtlar vergisi, ekonomik istikrarın sağlanması ve kamu borç stokunun azaltılması amacıyla ihdas edilmiştir. Anayasa Mahkemesi, ekonomik istikrarın sağlanması veya borç stokunun azaltılması amacının olağanüstü şartların zorunlu kıldığı haklı bir neden olamayacağını değerlendirmiştir. Oysa dava konusu kuralla öngörülen ek motorlu taşıtlar vergisi deprem sebebiyle oluşan maliyetin karşılanması amacına yöneliktir. Bu yönüyle dava konusu düzenlemenin ihdas şartları itibarıyla 4481 sayılı Kanun'la getirilen ek motorlu taşıtlar vergisine benzemektedir. Anayasa Mahkemesi 4481 sayılı Kanun'la getirilen ek motorlu taşıtlar vergisinin iptali talebini, ek verginin deprem nedeniyle oluşan ekonomik kayıpların giderilmesi ve toplumsal dayanışmanın sağlanması amacına dayandığına vurgu yaparak reddetmiştir.

Diğer yandan, Anayasa'nın 13. maddesinde güvence altına alınan ölçülülük ilkesi elverişlilik, gereklilik ve orantılılık olmak üzere üç alt ilkeden oluşmaktadır. Elverişlilik öngörülen sınırlamanın ulaşılmak istenen amacı gerçekleştirmeye elverişli olmasını, gereklilik ulaşılmak istenen amaç bakımından sınırlamanın zorunlu olmasını, diğer bir ifadeyle aynı amaca daha hafif bir sınırlama ile ulaşılmasının mümkün olmamasını, orantılılık ise hakka getirilen sınırlama ile ulaşılmak istenen amaç arasında makul bir dengenin gözetilmesi gerekliliğini ifade etmektedir.

Kuralla 2023 yılında ödenen motorlu taşıtlar vergisi kadar ek motorlu taşıtlar vergisinin bir defalığına ödenmesinin öngörülmesinin 06/02/2023 tarihinde yaşanan depremlerin etkilerinin azaltılması için ihtiyaç duyulan finansmanın sağlanmasına katkı sağlayacağı gözetildiğinde kuralın anılan meşru amaca ulaşma bakımından elverişli olduğu anlaşılmaktadır.

Gereklilik, hedeflenen amaca ulaşılması için hakka en az müdahale teşkil eden aracın seçilmesini ifade etmektedir. Deprem nedeniyle oluşan ekonomik kayıpların hangi vergilendirme araçlarıyla giderileceğinin takdiri yasama organına aittir. Esasen vergilendirme devletin takdir yetkisinin geniş olduğu alanların başında gelmektedir. Depremin yol açtığı ekonomik kayıpları telafi etmek ve sosyal dayanışmayı sağlamak amacıyla mevcut vergilerin artırılması ya da yeni bir vergi ihdas edilmesi kanun koyucunun takdir yetkisi kapsamında başvurabileceği araçlardandır. Bu nedenle 2023 yılı için ek motorlu taşıtlar vergisi alınması yolunda düzenleme yapılmasının gereklilik kriterini karşıladığı değerlendirilmiştir.

7456 sayılı Kanun'un 1. maddesinin (4) numaralı fıkrası uyarınca 197 sayılı Kanun'un 4.maddesinde yer alan istisnaların ek motorlu taşıtlar vergisi için de uygulanacağı anlaşılmaktadır. Öte yandan 6/2/2023 tarihinde Kahramanmaraş ilinde meydana gelen depremler nedeniyle Hazine ve Maliye Bakanlığınca 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 15. maddesi kapsamında mücbir sebep hâli ilan edilen yerlerde; deprem tarihi itibarıyla kayıt ve tescilli olan taşıtlar, deprem nedeniyle yıkılan veya ağır ya da orta hasarlı hâle gelen binaların maliklerine ait taşıtlar, depremlerde ağır hasar görerek kullanılamaz duruma gelen taşıtlar ile deprem nedeniyle eşi veya birinci derece kan hısımlarından birini kaybeden mükelleflere ait taşıtlar ek motorlu taşıtlar vergisinden müstesna tutulmuştur. Bunun yanı sıra ek motorlu taşıtlar vergisi geçici nitelikli ve bir defalığa mahsus alınan bir vergidir. 7456 sayılı Kanun'un 1. maddesinin (5) numaralı fıkrasıyla da verginin birinci taksitinin bu Kanun'un yayımlandığı ayı izleyen ayın sonuna kadar, ikinci taksitinin ise aynı yılın Kasım ayı sonuna kadar olmak üzere iki eşit taksitte ödenmesi öngörülmüştür. Bu itibarla sahip olunan aracın değeri ile araç sahiplerinin ödeme güçleri ve kişisel durumlarının da dikkate alındığı gözetildiğinde tutarı itibariyle yüksek olduğu söylenemeyecek ek motorlu vergisinin araç sahiplerine aşırı bir külfet yüklemediği, yaşanan depremler nedeniyle oluşan maddi kayıpların büyüklüğü karşısında bu kayıpların giderilmesi neticesinde elde edilecek fayda ile araç sahiplerinin katlanacağı külfet arasında makul olmayan bir dengesizliğin bulunmadığı ve bu nedenlerle sınırlamanın orantılı olduğu değerlendirilmektedir.

Bununla birlikte kuralın Anayasa'nın 73. maddesi kapsamında da incelenmesi gerekir. Anayasa'nın 73. maddesinin birinci fıkrasında "Herkes, kamu giderlerini karşılamak üzere, malî gücüne göre, vergi ödemekle yükümlüdür." denilmek suretiyle diğer ilkelerin yanı sıra verginin mükellefin mali gücüyle uyumlu olması zorunlu kılınmıştır. Kişinin sahip olduğu taşıtın bir servet unsuru olarak mali gücün göstergelerinden biri olduğu açıktır. Kuralda 2023 yılı için tahakkuk ettirilen motorlu taşıtlar vergisi tutarı kadar ek motorlu taşıtlar vergisi ödenmesi öngörülmüştür. Dolayısıyla aracın yaşı, motor silindir hacmi, oturma yeri veya ağırlığı gibi unsurlar dikkate alınarak ödenecek ek motorlu taşıtlar vergisi belirlenmektedir. Bu itibarla mükelleflerin taşıtın değeriyle orantısız bir vergi yükü ile karşı karşıya kaldığı söylenemez. Ayrıca 197 sayılı Kanun'daki istisnalar ek motorlu taşıtlar vergisi için geçerli olduğu gibi bu vergi açısından 7456 sayılı Kanun'un 1.

maddesinin (4) numaralı fıkrasında depremden zarar görenlere yönelik bir kısım istisnalara da yer verilmiştir. Tüm bu hususlar gözetildiğinde ve motorlu taşıtlar vergisinin toplumun tüm kesimlerini kapsayan yaygın bir vergi olduğu da dikkate alındığında kuralın mali güce göre vergilendirme, vergi yükünün adaletli dağılımı ve eşitlik ilkeleriyle çelişmediği sonucuna varılmıştır.

Sonuç olarak Anayasa Mahkemesinin deprem gibi olağanüstü olayların yaşandığı dönemlerde oluşan ekonomik kayıpların telafisi amacıyla -ölçülü olmak kaydıyla- ek vergilerin öngörülebileceği yolundaki içtihadından, dava konusu kural bakımından da ayrılmayı gerektiren bir durum bulunmamaktadır." şeklinde karar vermiştir.

17/7/2019 tarihli ve 7186 sayılı Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un bazı maddelerinin Anayasa'ya aykırılığı ileri sürülerek iptali istemiyle Anayasa Mahkemesine açılan dava sonucunda anılan Mahkemenin verdiği 24/03/2022 tarihli ve E: 2019/94, K: 2022/32

sayılı kararda da: "Anayasa'nın 73. maddesinin 4. fıkrasında "Vergi, resim, harç ve benzeri mali yükümlülüklerin muaflık, istisnalar ve indirimleriyle oranlarına ilişkin hükümlerinde kanunun belirttiği yukarı ve aşağı sınırlar içinde değişiklik yapmak yetkisi Cumhurbaşkanına verilebilir." denilmiştir. Anılan hüküm uyarınca Cumhurbaşkanı'na ancak vergi, resim, harç ve benzeri malî yükümlülüklerin muaflık, istisnalar ve indirimleriyle oranlarına ilişkin hükümlerinde değişiklik yapabilme yetkisi verilebilecektir. Cumhurbaşkanı'na yetki verilirken bu yetkinin kullanılabileceği alt ve üst sınırların da kanunda belirtilmesi gerekmektedir.

Dava konusu kuralda, yurt dışına çıkış yapan Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarından çıkış başına alınan ve miktarı 50 TL olarak belirlenen yurt dışına çıkış harcının miktarının üç katına kadar artırılması hususunda Cumhurbaşkanı'na yetki verilmiştir.

Anayasa'nın 73. maddesinin dördüncü fıkrasında vergi, resim, harç ve benzeri mali yükümlülüklerin muaflık, istisnalar ve indirimleriyle oranlarına ilişkin hükümlerinde Cumhurbaşkanı'na verilebileceği belirtilen değişiklik yapma yetkisi, maktu vergi tutarlarını da kapsamaktadır (AYM, E.2005/73, K.2008/59, 21/2/2008).

Bu itibarla yurt dışına çıkış yapan Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarından alınan yurt dışına çıkış harcının maktu miktarını kanunla belirlenen alt ve üst sınırlar içinde değiştirme yetkisi kapsamında üç katına kadar artırma yetkisinin Cumhurbaşkanı'na verilmesine ilişkin kuralda Anayasa'nın 73. maddesinin 4. fıkrasına aykırı bir yön bulunmadığı gibi kural verginin kanuniliği ilkesine de aykırı değildir." yönünde karar vermiştir.

4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanunu'nun 12. maddesinin (1) numaralı fıkrası ile (2) numaralı fıkrasının (a) bendinin Anayasa'nın 2. ve 73. maddelerine aykırı olduğu savıyla iptali istemiyle Anayasa Mahkemesine açılan dava sonucunda anılan Mahkemenin verdiği 21/2/2008 tarihli ve E: 2005/73, K: 2008/59 sayılı kararda: "Anayasa'nın 73. maddesinin dördüncü fıkrasında ise, "Vergi, resim, harç ve benzeri mali yükümlülüklerin muaflık, istisnalar ve indirimleriyle oranlarına ilişkin hükümlerinde kanunun belirttiği yukarı ve aşağı sınırlar içinde değişiklik yapmak yetkisi Bakanlar Kuruluna verilebilir" denilmektedir. Bakanlar Kurulu'na ancak vergi, resim, harç ve benzeri malî

yükümlülüklerin muaflık, istisnalar ve indirimleriyle oranlarına ilişkin hükümlerinde değişiklik yapabilme yetkisi verilebilecektir. Bakanlar Kurulu'na yetki verilirken bu yetkinin kullanılabileceği alt ve üst sınırların da yasada belirtilmesi gerekmektedir.

İtiraz konusu kuralda, Bakanlar Kurulu'na, 4760 sayılı Yasa'ya ekli (I) sayılı listedeki mallar için uygulanan maktu vergi tutarlarını, her bir mal itibarıyla en yüksek vergi tutarının yarısına kadar artırma, sıfıra kadar indirme, bu sınırlar içinde mal cinsleri, özellikleri, kullanım yerleri veya ithalatın şekline göre farklı tutarlar tespit etme yetkisi verilmiştir.
Anayasa'nın 73. maddesinin son fıkrasında, vergi, resim, harç ve benzeri mali yükümlülüklerin muaflık, istisnalar ve indirimleriyle oranlarına ilişkin hükümlerinde Bakanlar Kurulu'na verilebileceği belirtilen değişiklik yapma yetkisi, maktu vergi tutarlarını da kapsamaktadır.

4760 sayılı Yasa'ya ekli (I) sayılı listedeki mallar için uygulanan maktu vergi tutarlarını, yasayla belirlenen alt ve üst sınırlar içerisinde değiştirme ve bu sınırlar içinde kalmak kaydıyla, mal cinsleri, özellikleri, kullanım yerleri veya ithalatın şekline göre farklı tutarlar tespit etme yetkisinin Bakanlar Kurulu'na verilmesine ilişkin itiraz konusu kuralda, Anayasa'nın 73. maddesinin son fıkrasına aykırılık yoktur.

Öte yandan, vergi oran ya da tutarlarının, yasanın belirttiği alt ve üst sınırlar içinde Bakanlar Kurulu'nca değiştirilebilmesi, mevcut ekonomik koşulların özeliklerine göre önemli sosyo-ekonomik amaçlara ulaşabilmek için gereklidir. Bir vergi tutarının Bakanlar Kurulu'nca sıfıra kadar indirilmesi hiçbir zaman o verginin kaldırılması anlamına gelmez. Bu durumda vergi bir kurum olarak devam etmekte olup Bakanlar Kurulu, ekonomik koşullara göre dilediği zaman bu tutarı yasa ile belirlenen sınırlar içinde kalarak arttırabileceğinden, vergi tutarının Bakanlar Kurulu'nca sıfıra kadar indirilmesinin verginin kaldırılması anlamını taşıdığı ve bunun verginin yasallığı ilkesine aykırılık oluşturduğu yönündeki sav da yerinde görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle, kural Anayasa'nın 2. ve 73. maddesine aykırı değildir. İptal isteminin reddi gerekir." şeklinde karar vermiştir.

23/11/2000 tarihli ve 4605 sayılı Kanun'un 1. maddesinde yer alan; "18/02/1963 tarihli ve 197 sayılı Motorlu Taşıtlar Vergisi Kanunu'nun 10. maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Bakanlar Kurulu;

a) Yeniden değerleme oranının % 50 fazlasını geçmemek, % 20'sinden az olmamak üzere yeni oranlar tespit etmeye,

b) Kanunda yazılı vergi miktarları ile yeniden değerleme oranı veya (a) bendindeki oran uygulanmak suretiyle belirlenmiş olan vergi miktarlarını, taşıtların teknik özellikleri ve/veya kullandıkları yakıt türleri veya kullanım amaçları itibariyle ayrı ayrı veya topluca yirmi katına kadar artırmaya (.....) yetkilidir." şeklindeki Yasa hükmünün Anayasa'nın 2., 5., 7. ve 73. maddelerine aykırılığı savıyla iptali istemiyle Anayasa Mahkemesine açılan dava sonucunda anılan Mahkemesi'nce verilen 16/01/2003 tarihli ve E: 2001/36, K: 2003/3 sayılı kararda ise; "Anayasa'nın 73. maddesinin dördüncü fıkrasında, "vergi, resim, harç ve benzeri yükümlülüklerin muaflık,

istisnalar ve indirimleriyle oranlarına ilişkin hükümlerinde kanunun belirttiği yukarı ve aşağı sınırlar içinde değişiklik yapmak yetkisi Bakanlar Kuruluna verilebilir" denilmektedir. Buna göre, Bakanlar Kurulu, yasanın belirttiği alt ve üst sınırlar içinde değişiklik yapabilecek, ancak bu sınırları aşacak biçimde herhangi bir düzenleme getiremeyecektir. Bakanlar Kurulu'na verilen bu yetki istisnai bir yetkidir. Vergilendirmede esas kural, vergilerin kanunla konulup, kaldırılması ve değiştirilmesidir. Nitekim 73. maddenin son fıkrasına ilişkin gerekçede vergi yükünün muaflığı ve istisnaların zamanla artan oranla düşmesini engellemek üzere kanunla Bakanlar Kurulu'na yetki verilmesinin kabul edildiği belirtilmiştir. Ancak Bakanlar Kurulu'na tanınan yetkinin çok geniş olması, verginin yasallığı ilkesinin zedelenmesine yol açarak yasama yetkisinin yürütme organına devri sonucunu doğurabileceğinden kabul edilemez.

Motorlu taşıtlar vergisinde vergiler maktu olarak belirlendiğinden zamanla vergi tutarlarının aşındığı bir gerçektir. Verginin bu şekilde azalmasını önlemek amacıyla vergi yasalarında bazı düzenlemeler yer almaktadır. Ekonomik koşulların vergi gelirlerini azaltıcı etkilerinin giderilebilmesini sağlamak amacıyla motorlu taşıtlar vergisi de yeniden değerleme yöntemine bağlanmıştır.

Motorlu Taşıtlar Vergisi Kanunu'nun yetki başlıklı 10. maddesine göre, vergi miktarları yeniden değerleme oranında her yıl artmakta ve bu usulle maktu vergilerin zamanla aşınması önlenmektedir. Ancak, dava konusu kuralla belirtilen artışın yeterli olmaması veya değişen ekonomik koşullara uygunluğun sağlanması amacıyla Bakanlar Kurulu'na yeniden değerleme oranının %50 fazlasını geçmemek, %20 sinden az olmamak üzere yeni oranlar belirleme yetkisi de verilmiştir. Buna ek olarak Bakanlar Kurulu'na bir de bu tutarları yirmi katına kadar artırma yetkisinin verilmiş olması, yasama yetkisinin devrine yol açan ve vergi adaleti ile bağdaşmayan ölçüsüz bir düzenlemedir.

İptali istenilen kuralla vergi miktarının, taşıtların teknik özellikleri ve/veya kullandıkları yakıt türleri, kullanım amaçlarına göre ayrı ayrı veya topluca yirmi katına kadar arttırılabilmesi için Bakanlar Kurulu'na yetki verilmesi, keyfi bir uygulamaya neden olabileceğinden hukuk güvenliği ilkesi ile de bağdaşmamaktadır." şeklinde karar vermiştir.

Anayasa Mahkemesi kararlarında, maktu vergilerin yeniden değerleme oranına endekslenerek güncellenmesi anayasal ilkelere aykırı görülmemektedir. Anayasa mahkemesince; maktu olarak belirlenen vergilerde zamanla vergi tutarlarının aşınması sebebiyle ekonomik koşulların vergi gelirlerini azaltıcı etkilerinin giderilebilmesini sağlamak amacıyla yeniden değerleme yöntemine bağlanabileceği, ayrıca bu artışın yeterli olmaması veya değişen ekonomik koşullara uygunluğun sağlanması amacıyla Bakanlar Kurulu'na (Cumhurbaşkanı'na) sınırları çizilmek ve ölçülü olmak kaydıyda yetki verilebileceği belirtilmiştir.

Vergilendirme yoluyla mülkiyet hakkına müdahalede bulunulması durumunda takdire dayalı olma ve keyfiliği önlemek için müdahalenin, verginin temel ögelerinin ulaşılabilir, belirli ve öngörülebilir şekilde düzenlemiş bir kanun hükmüne dayanması gerekmektedir.

İhtilaf konusu Yasa maddesinde maktu özel tüketim vergisinin güncellenmesi amacıyla, üretici fiyat endeksinde son altı ayda meydana gelen değişim oranında otomatik endeksleme sistemi

getirilmiştir. Listelerde yer alan maktu vergi tutarları veya Cumhurbaşkanınca bunlara ilişkin belirlenen en son maktu vergi tutarları, Ocak ve Temmuz aylarında, Türkiye İstatistik Kurumu tarafından ilan edilen yurt içi üretici fiyat endeksinde son altı ayda meydana gelen değişim oranında, bu değişimin ilanı gününden geçerli olmak üzere yeniden belirlenmiş sayılacağı kurala bağlanmıştır.

İhtilaf konusu Kanun metninde; otomatik endekse bağlanarak belirlenmiş sayılan en yüksek vergi tutarının beş katına kadar Yürütme organına (Cumhurbaşkanı'na) verilen artırma yetkisinin, vergi tutarının her değişimi sonrasında yenilenip yenilenmediği konusunda bir açıklama getirilmemiştir. Bir başka ifade ile; Ocak ve Temmuz aylarındaki otomatik endeksleme sonucunda belirlenen vergi tutarını Cumhurbaşkanınca beş katına kadar artırma yetkisinin, her değişim sonrasında tekrar yeni baştan kullanılabilmesinin (her değişim sonrasında yeni bir beş kat artırma yetkisinin) mümkün olup olmadığı açıklanmayarak yetkinin sınırları belirlenmemiştir.

Yürütme organına verilen yetkinin üst sınırı (en yüksek vergi tutarının beş katı) ile önceden bilinmesi mümkün olmayan üretici fiyat endeksi oranlarındaki artış miktarı birlikte hesaplanarak belirlenecek artırma yetkisinin kümülatif toplamı dikkate alındığında, (ayrıca 4760 sayılı Kanun'un 12. maddesinin 5. fıkrasının son cümlesiyle verilen yetki ile birlikte değerlendirildiğinde) değişiklik yapma yetkisinin alt ve üst sınırının öngörülebilir olmadığı ve bu durumun vergilendirmede belirlilik ve verginin kanuniliği ilkelerine uygun olmadığı gibi "yürütme organına verilen vergilendirme ile ilgili yetkinin istisnai bir yetki olduğu, vergilendirmede esas kuralın vergilerin kanunla konulup, kaldırılması ve değiştirilmesi olduğu" yolundaki, Anayasa Mahkemesi kararlarında belirtilen genel yaklaşıma da uygun düşmeyeceği sonuç ve kanaatine varılmıştır.

Yukarıda yapılan açıklamalar kapsamında Anayasa hükümleri ve Özel Tüketim Vergisi Kanunu ile Anayasa Mahkemesi kararları birlikte değerlendirildiğinde; davacının Anayasa'ya aykırılık iddiası ciddi bulunduğundan, ihtilaf konusu Yasal düzenlemelerin (Anayasa'nın 73. maddesine aykırılığı nedeniyle) iptali istemiyle, itiraz yolu ile Anayasa'nın 152. maddesinin 1. fıkrası uyarınca Anayasa Mahkemesine başvurulması ve uyuşmazlığın çözümünün Anayasa Mahkemesi kararına kadar geri bırakılması gerektiği kanaatine varılmıştır.

Anayasa'ya aykırılık iddiasının ciddi bulunmaması halinde, işin esasına ilişkin olarak; 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanunu ile verilen yetki kapsamında yayımlanan Cumhurbaşkanı kararının iptali istemine yönelik davacının diğer iddialara itibar edilmesi mümkün bulunmadığından davanın reddi gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Yedinci Dairesince, Tetkik Hakiminin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra işin gereği düşünüldü:

MADDİ OLAY :

16/07/2023 tarih ve 32250 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 15/07/2023 tarih ve 7390 sayılı "4760 Sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanunu'na Ekli (I) Sayılı Listede Yer Alan Mallara İlişkin Özel Tüketim Vergisi Tutarlarının Yeniden Belirlenmesi Hakkında Cumhurbaşkanı Kararı" eki Karar'ın

iptali, ayrıca, dayanağı olan anılan Kanun'un 12. maddesinin 2. fıkrasının (a) bendi ile 5. fıkrasının Anayasa'ya aykırılık sebebiyle Anayasa Mahkemesine iptal istemiyle gönderilmesi istemiyle dava açılmıştır.

İNCELEME VE GEREKÇE :

USUL YÖNÜNDEN:

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2. maddesinin (a) bendinde, iptal davaları, idari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlâl edilenler tarafından açılan davalar olarak tanımlandığı, buna göre, idari yargıda iptal davası açılabilmesi için menfaatin kişisel, güncel ve meşru olması gerekmektedir.

İhtilaf konusu Cumhurbaşkanı Kararıyla özel tüketim vergisi tutarlarının yeniden belirlenmesiyle yapılan harcamalarda gerçek/tüzel kişilerin ödeyecekleri vergi miktarı direkt olarak etkileneceğinden, menfaat ihlali koşulunun gerçekleştiğinin anlaşıldığı, bu durumda, Cumhurbaşkanı Kararının iptalini istemekte menfaati bulunduğu sonucuna ulaşılan davacının dava ehliyetinin bulunmadığına yönelik davalı idare iddiaları yerinde görülmemiştir. Öte yandan, Dairemiz üyesi Sn. ...'ün, idari işlemlerin ancak bu idari işlemle kişisel, meşru, güncel bir menfaat ilgisi kurulabilenler tarafından iptal davasına konu edilebileceği, baroların, avukatlık mesleğini geliştirmek, meslek mensuplarının birbirleri ve iş sahipleri ile olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni sağlamak, meslek düzenini, ahlakını, saygınlığını, hukukun üstünlüğünü, insan haklarını savunmak ve korumak, avukatların ortak ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla tüm çalışmaları yürüten, tüzel kişiliği bulunan, çalışmalarını demokratik ilkelere göre sürdüren kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşu olarak tanımlandığından, ancak, tüzel kişiliklerini etkileyen ve belirtilen yönüyle kendileriyle bağ kurulabilen işlemlere karşı dava açabilecekleri, genel refah, ekonomi politikaları, vatandaşların hak ve menfaatleri gibi konulara dayanarak toplum adına dava açma ehliyetlerinin bulunduğundan söz edilemeyeceği, bu nedenle davanın ehliyet yönünden reddi gerektiği yönünde karşı oyu bulunduğundan usulde oyçokluğuyla; diğer taraftan, davacının Anayasa'ya aykırılık iddiası ciddi görülmeyerek işin esasına geçilmiştir.

2577 sayılı Kanun'un 22. maddesinin (2) numaralı fıkrasında yer verilen, 15. maddede sayılan sebeplerden biri ile veya yargılama usulüne ilişkin meselelerde azınlıkta kalanların işin esası hakkında da oylarını kullanacaklarına ilişkin kural ve Vergi Dava Daireleri Kurulunun usule ilişkin meselelerde azınlıkta kalanların diğer usuli meselelerde ve nihai kararda oy kullanacaklarına dair içtihadı uyarınca usuli mesele yönünden karşı oyda kalan üye esas yönünden de oylamaya katılmıştır.

ESAS YÖNÜNDEN:

İLGİLİ MEVZUAT :

Anayasa'nın 6. maddesinde, hiçbir kimse veya organın, kaynağını Anayasa'dan almayan bir devlet yetkisini kullanamayacağı; 7. maddesinde, yasama yetkisinin Türk Milleti adına Türkiye Büyük Millet Meclisine ait olduğu ve bu yetkinin devredilmesinin mümkün olmadığı; 8. maddesinde ise,

yürütme yetkisi ve görevinin, Cumhurbaşkanı tarafından Anayasa'ya ve Kanunlara uygun olarak kullanılacağı ve yerine getirileceği, 73. maddesinin 1. fıkrasında; herkesin, kamu giderlerini karşılamak üzere, mali gücüne göre, vergi ödemekle yükümlü olduğu, 2. fıkrasında; vergi yükünün adaletli ve dengeli dağılımının, maliye politikasının sosyal amacı olduğu, 3. fıkrasında; vergi, resim, harç ve benzeri mali yükümlülüklerin kanunla konulacağı, değiştirileceği veya kaldırılacağı, 4. fıkrasında; vergi, resim, harç ve benzeri mali yükümlülüklerin muaflık, istisnalar ve indirimleriyle oranlarına ilişkin hükümlerinde kanunun belirttiği yukarı ve aşağı sınırlar içinde değişiklik yapmak yetkisinin Cumhurbaşkanına verilebileceği hüküm altına alınmıştır.

4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanunu'nun "Oran veya tutar" başlıklı 12. maddesinin 1. fıkrasında, özel tüketim vergisinin, bu Kanun'a ekli listelerde yazılı malların karşılarında gösterilen tutar ve/veya oranlarda alınacağı, (II) sayılı listedeki mallardan alınacak verginin, mükellefin bu malı alış bedeli ile her hâlükârda bu malların imalatçısının satış bedeli veya ithalatta hesaplanan katma değer vergisi matrahı üzerinden malın tabi olduğu orana göre hesaplanan vergi tutarından az olamayacağı, verginin, mükellefin alış bedeli üzerinden hesaplandığı durumlarda, malı teslim tarihine kadar bu malı mükellefe teslim eden tarafından yüzde 10'a kadar yapılan indirimlerin alış bedelinden de indirilebileceği, ancak bu indirimler sonrası kalan tutarın, malın imalatçısının satış bedelinden veya ithalatta hesaplanan katma değer vergisi matrahından düşük olamayacağı, Maliye Bakanlığının, bu hükmün uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye yetkili olduğu, 2. fıkrasının (a) bendinde, Cumhurbaşkanının, topluca veya ayrı ayrı olmak üzere; (I) sayılı listede yer alan veya bu maddenin (5) numaralı fıkrası uyarınca yeniden belirlenen maktu vergi tutarlarını, her bir mal itibarıyla söz konusu listede yer alan veya yeniden belirlenmiş sayılan en yüksek vergi tutarının beş katına kadar artırmaya, sıfıra kadar indirmeye, bu sınırlar içinde mal cinsleri, özellikleri, kullanım yerleri veya ithalatın şekline göre farklı tutarlar tespit etmeye yetkili olduğu, 4. fıkrasında, (I) sayılı listedeki mallar için uygulanan maktu vergi tutarlarının, bu maddenin (2) numaralı fıkrasının (a) bendi uyarınca Cumhurbaşkanı tarafından farklı tespit edilmesi halinde; Maliye Bakanlığının vergi farklılaştırmasını, verginin mükellefe veya vergiye tâbi işlemlere taraf olanlara iadesi yöntemi ile uygulamaya, teminat istemeye, bu teminatın türü, tutarı ve çözümüne ilişkin usul ve esaslar ile verginin iadesine ilişkin usul ve esasları belirlemeye yetkili olduğu, 5. fıkrasında, (I) sayılı listede yer alan maktu vergi tutarları veya Cumhurbaşkanınca bunlara ilişkin belirlenen en son maktu vergi tutarlarının, Ocak ve Temmuz aylarında, Türkiye İstatistik Kurumu tarafından ilan edilen yurt içi üretici fiyat endeksinde son altı ayda meydana gelen değişim oranında, bu değişimin ilanı gününden geçerli olmak üzere yeniden belirlenmiş sayılacağı, bu hesaplama sonucunda ortaya çıkan vergi tutarlarında virgülden sonraki dört hanenin dikkate alınacağı, Cumhurbaşkanının, uygulama dönemlerini gün veya ay olarak belirlemeye veya belirleyeceği mallar ve aylar itibarıyla yeniden belirlenmiş sayılan tutarların uygulanmamasına karar vermeye yetkili olduğu hükümlerine yer verilmiştir.

HUKUKİ DEĞERLENDİRME: 15/7/2023 tarih ve 32249 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 7456 sayılı "06/02/2023 Tarihinde Meydana Gelen Depremlerin Yol Açtığı Ekonomik Kayıpların Telafisi İçin Ek Motorlu Taşıtlar Vergisi İhdası ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun"un 12. maddesiyle, 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanunu'nun 12. maddesinde yer alan, bu Kanun'a ekli (I) sayılı listede yer alan malların,

oluşabilecek fiyat dalgalanmalarına uygun şekilde vergilenmesi ve günün sosyal, ekonomik ve mali ihtiyaçlarına göre hızlı ve esnek karar alınabilmesi için Cumhurbaşkanına tanınan yetki güncellenmiş olup, söz konusu yetki kapsamında, 16/07/2023 tarih ve 32250 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 15/07/2023 tarih ve 7390 sayılı Cumhurbaşkanı Kararıyla, 4760 sayılı Kanun'a ekli (I) sayılı listede yer alan mallara ilişkin özel tüketim vergisi tutarlanın yeniden belirlenmesi hakkındaki ekli Kararın yürürlüğe konulmasına, anılan Kanun'un 11. ve 12 maddeleri geregince karar verilmiş, mezkûr Cumhurbaşkanı Kararının eki kararda; 4760 sayılı Kanun'a ekli (I) sayılı listenin (A) ve (B) cetvelinde yer alan mallara ilişkin özel tüketim vergisi tutarları yeniden belirlenmiştir.

Anayasa'nın 73. maddesinin 3. fıkrası ile kamu gücüne dayanarak tahsil edilen bütün yükümlülüklerin yasayla düzenlenmesi zorunluluğu getirilerek anayasal güvence altına alınmıştır. Anılan maddede karşılığını bulan "verginin yasallığı ilkesi" olarak tanımlanan ilke gereği vergiler, ancak yasama organının yetkisi dahilinde konulabilir, değiştirilebilir ya da kaldırılabilir. Yasaya göre daha alt düzeyde yer alan idari düzenlemelerde, vergilendirmenin temel öğeleri ile ilgili olmaması şartıyla ayrıntılara ve teknik konulara ilişkin olarak düzenleme yetkisi kullanılabilecek ise de bu yetkinin, mükellefler aleyhine yasaların uygulanmasının daraltılması veya genişletilmesi ya da verginin yasallığı ilkesi gereğince vergi konulması sonucunu doğuracak bir nitelik taşımasına olanak bulunmamaktadır.

Anayasa'nın 2. maddesinde Cumhuriyetin niteliklerinden biri olarak sayılan "hukuk devleti ilkesi"; hukuk devletinde, idareye tanınan her türlü yetkinin sınırsız olmadığına, yetkinin, hukuk kuralları çerçevesinde kullanılacağına işaret etmektedir. Nitekim, Anayasa'nın, idarenin her türlü eylem ve işlemlerine karşı yargı yolunun açık olduğunun öngörüldüğü 125. maddesi de bu zorunluluğun anayasal kanıtıdır.

Normlar hiyerarşisine göre, "Anayasa", "Kanun", "Kanun Hükmünde Kararname", "Tüzük", "Yönetmelik" ve "diğer alt düzenleyici işlemler" şeklinde sıralanan normlardan, alt kademede yer alanın, üst kademedeki norma aykırı olması veya onun kapsamını aşan düzenlemeler içermesi mümkün değildir. Bu sıralamanın doğal bir sonucu olarak, normlar hiyerarşisinde üst kademede yer alan yasal kurallara aykırı düzenleyici tasarrufların idare tarafından yürürlüğe konulmasının açıklanan ilkeye aykırılık oluşturacağı tartışmasızdır.

Hukuk devleti ilkesinin benimsendiği ülkelerde devlet, egemenliğine dayanarak, tek taraflı olarak vergilendirme yetkisine sahip olmasına karşın bu yetkisini sınırsız bir şekilde kullanamamaktadır. Yasama organı bu yetkisini kullanırken Anayasa, yasalar, uluslararası vergi anlaşmaları ve yargı kararları gibi yasamadan ve yargıdan kaynaklanan düzenlemeler ve kararlarla bağlıdır. Vergilendirme yetkisi yani yasama organının vergi koyma, değiştirme ve kaldırma yetkisi kural olarak yasama organı tarafından kullanılmakta ve bu yetkinin sınırlandırılması ancak anayasa ve yasalarla mümkün olduğundan "verginin yasallığı ilkesi" birey için keyfi ve ölçüsüz vergilendirmeye karşı güvence oluşturmaktadır.

Vergiler, kamu giderlerinin finansman aracı olmaları yanında doğrudan ve etkili biçimde iktisadi ve sosyal amaçları da gerçekleştiren önemli araçlardır. Ancak, devletin görevlerinin artması, kamu

hizmetlerindeki sürekliliğin sağlanması, değişimlere ayak uydurulmasının gerekliliği idareye takdir yetkisi verilmesini zorunlu kılmaktadır. Verginin yasallığı ilkesi çerçevesinde İdarenin takdir yetkisi, vergilendirmenin temel öğeleri ile ilgili olmaması şartıyla ayrıntılara ve teknik konulara ilişkin olarak kullanılabilir.

Yukarıda tanımlanan yetki; ekonomik ve sosyal kararların alınmasında önemli bir araç olan verginin; muaflık, istisna, indirim ve oranları gibi teknik ve ayrıntılı uygulamalarına ilişkin işlem yapabilme imkanı sunmakla birlikte, "verginin yasallığı" ilkesi çerçevesinde kullanılmasını da zorunlu kılmaktadır.

Dolayısıyla verginin yasallığı ilkesi kabul edilirken, aynı zamanda bu ilkenin istisnası da sayılabilecek şekilde, yasa ile belirlenen sınırları aşmamak koşuluyla Cumhurbaşkanına düzenleme yetkisi verilebileceği öngörülmüştür.

Buna göre, Anayasa'nın 73. maddesinin 4. fıkrasında sayılan konularda; yani vergilendirmeye ilişkin muaflık, istisna, indirim ve oranlarına ilişkin hükümlerde, Kanun tarafından belirlenen alt ve üst sınırlar içinde kalmak şartıyla Cumhurbaşkanınca değişiklik yapılabilmesi olanaklıdır.

Bu açıklamalar çerçevesinde uyuşmazlığın çözümü; 7390 sayılı Cumhurbaşkanı Kararında yeniden tespit edilen maktu vergi tutarlarının, 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanunu'nun 12. maddesinin 2. fıkrasının (a) bendinde belirtilen yetki dahilinde belirlenip belirlenmediğinin tespitine ilişkin bulunmaktadır.

Davada iptali istenilen düzenlemeye konu vergi oranlarındaki değişikliğin, Anayasa'nın 73. maddesi ve 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanunu'nun 12. maddesinin 2. fıkrasının (a) bendi ile Cumhurbaşkanına verilen yetki kullanılarak, anılan Kanun'da öngörülen sınırlar dahilinde yapıldığı ve vergilendirme ilkelerine aykırılık taşımadığı; bu durumda, Kanun'la düzenlenerek Cumhurbaşkanına verilen yetkinin sınırları dahilinde kullanıldığı açık olup, dava konusu düzenlemede hukuka aykırılık bulunmamaktadır.

KARAR SONUCU:

Açıklanan nedenlerle;

1. DAVANIN REDDİNE,

2. Aşağıda dökümü yapılan ... TL yargılama giderinin davacı üzerinde bırakılmasına,

3. Karar tarihinde yürürlükte bulunan Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca ... TL vekâlet ücretinin davacıdan alınarak davalı idareye verilmesine,

4. Posta giderleri avansından artan tutarın kararın kesinleşmesinden sonra istemi halinde davacıya iadesine,

5. Bu kararın tebliğ tarihini izleyen otuz (30) gün içerisinde Danıştay Vergi Dava Daireleri Kuruluna temyiz yolu açık olmak üzere, 16/12/2025 tarihinde usulde oyçokluğuyla, esasta oybirliğiyle karar verildi.